

Dosarul nr.2r-102/24

2-23129213-01-2r-26022024

Instanța de fond: Judecătoria Bălți, sediul central – N. Costăș

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu

DECIZIE

29 mai 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc

Diana Stănilă

examinând recursul declarat de către Ludmila Tîltu,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către
Societatea pe Acțiuni „CET-Nord” împotriva Ludmillei Tîltu, lui Viorel Tîltu și
Vioricăi Tîltu privind încasarea datoriei pentru energia termică,
împotriva încheierii din data de 29 ianuarie 2024 a Curții de Apel Bălți, prin care
s-a restituit cererea de apel depusă de către Ludmila Tîltu, ca fiind depusă în afara
termenului legal,

constată:

La 07 septembrie 2023 Societatea pe Acțiuni „CET-Nord” (în continuare
SA „CET-Nord”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ludmillei Tîltu, lui
Viorel Tîltu și Vioricăi Tîltu, prin care a solicitat încasarea în mod solidar a datoriei
pentru energia termică în cuantum de 4 926,22 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 03 noiembrie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul central cererea
de chemare în judecată depusă de SA „CET-Nord” s-a admis integral, s-a încasat în
mod solidar de la Ludmila Tîltu, Viorel Tîltu și Viorica Tîltu în beneficiul SA „CET-
Nord” datoria în sumă de 4 926,22 lei, precum că a cheltuielilor de judecată sub forma
taxei de stat achitată de reclamant în sumă de 270 lei și în beneficiul statului cheltuielile
aferente judecătorești cauzei suportate de instanța judecătorească în sumă de 20,90 lei.
(f.d. 23)

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond la 20 decembrie 2023 Ludmila
Tîltu a declarat apel nemotivat. (f.d. 28-29)

Curtea de Apel Bălți prin încheierea din data de 29 ianuarie 2024 a restituit cererea
de apel depusă de către Ludmila Tîltu, ca fiind înaintată cu omiterea termenului de atac.
(f.d. 35)

Ludmila Tîltu nefiind de acord cu încheierea din data de 29 ianuarie 2024 a Curții
de Apel Bălți a contestat-o cu recurs la 13 februarie 2024, prin care a solicitat și
repunerea apelului în termen. (f.d. 38)

În susținerea cererii cu privire la repunerea apelului în termen Ludmila Tîltu a
menționat că întârzierea se datorează unor motive justificate ce nu depind de aceasta,
care este persoana cointeresată în apărarea drepturilor sale. Totodată, recurenta a
menționat că fiind în scaunul cu rotile, nu a avut posibilitatea să se deplaseze personal
în instanța de judecată pentru a depune apelul, expediindu-l prin intermediul oficiului
poștal.

Conform articolului 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Încheierea Curții de Apel Bălți a fost adoptată la 29 ianuarie 2024, expediată Ludmillei Tîltu, prin intermediul poștei electronice, la 01 februarie 2024 (f.d.36).

Potrivit avizului de recepție DS8010832637AS Ludmila Tîltu a recepționat copia încheierii instanței de apel la data de 05 februarie 2024. (f.d.d.37)

Recursul depus de către Ludmila Tîltu, la 13 februarie 2024, este în termen.

Conform art. 426, alin. (3) din Codul de procedură civilă recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, prin prisma argumentelor invocate de recurentă și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii din 29 ianuarie 2024 a Curții de Apel Bălți, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs a constatat că la 07 septembrie 2023 SA „CET-Nord” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ludmillei Tîltu, lui Viorel Tîltu și Vioricăi Tîltu, prin care a solicitat încasarea în mod solidar a datoriei pentru energia termică în cuantum de 4 926,22 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoria Bălți, sediul central din 11 septembrie 2023 cererea de chemare în judecată s-a acceptat spre examinare în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă. (f.d.18)

La 18 septembrie 2023 Judecătoria Bălți, sediul central a expediat pârâților Ludmillei Tîltu, lui Viorel Tîltu și Vioricăi Tîltu copia încheierii din 11 septembrie 2023 și cererea de chemare în judecată. (f.d. 20)

Potrivit adeverinței oficiului poștal, trimiterea poștală a fost returnată la 29 septembrie 2023 Judecătoria Bălți, sediul central, cu mențiunea „nereclamat”. (f.d. 21)

Prin hotărârea din 03 noiembrie 2023 a Judecătoria Bălți, sediul central cererea de chemare în judecată depusă de SA „CET-Nord” s-a admis integral, s-a încasat în mod solidar de la Ludmila Tîltu, Viorel Tîltu și Viorica Tîltu în beneficiul SA „CET-Nord” datoria în sumă de 4 926,22 lei, precum că a cheltuielilor de judecată sub forma taxei de stat achitată de reclamant în sumă de 270 lei și în beneficiul statului cheltuielile aferente judecătoria cauzei suportate de instanța judecătorească în sumă de 20,90 lei. (f.d 23)

Judecătoria Bălți, sediul central la data de 08 noiembrie 2023 a expediat în adresa pârâților copia dispozitivului hotărârii din 03 noiembrie 2023. (f.d.25)

La 21 decembrie 2023 Ludmila Tîltu a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 03 noiembrie 2023 a Judecătoria Bălți, sediul central. (f.d. 28-29)

Curtea de Apel Bălți la 29 ianuarie 2024 a restituit apelantei Ludmila Tîltu cererea de apel declarată împotriva hotărârii din 03 noiembrie 2023 a Judecătoria Bălți, sediul central, deoarece apelanta a depus cererea de apel înafara termenului de atac și nu a solicitat repunerea în termen a apelului. (f.d.35)

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține ca fiind corectă concluzia instanței de apel cu privire la restituirea apelului ca fiind tardiv.

În acest sens instanța de recurs reține prevederile art. 362, alin. (1), alin. (3) din Codul de procedură civilă potrivit cărora termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Prin prisma art. 113 din Codul de procedură civilă odată cu expirarea termenului prevăzut de lege încetează dreptul de a efectua actul de procedură, iar nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din acest drept, dacă legea nu prevede altfel.

În corespundere cu art. 369, alin. (1), lit. b) din Codul de procedură civilă instanța de apel restituie printr-o încheiere cererea, dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că dispozitivul hotărârii Judecătoria Bălți, sediul central a fost adoptat, la 03 noiembrie 2023.

În circumstanțele cauzei civile respective, termenul de declarare a apelului de 30 de zile a început să curgă, de la 04 noiembrie 2023, ziua imediat următoare datei adoptării dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la 03 decembrie 2023.

Ludmila Țiltu și-a exercitat dreptul de contestare a hotărârii instanței de fond la 21 decembrie 2023, după expirarea termenului.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că termenul de procedură instituit de legiuitor pentru demararea căii de atac în ordine de apel este prevăzut de o normă imperativă și anume art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că începutul curgerii termenului de depunere a apelului este determinat doar de un singur eveniment – pronunțarea dispozitivului hotărârii dacă legea nu prevede altfel.

Prin urmare, faptul că cauza a fost examinată în procedură scrisă în lipsa participanților la proces și neparticipării acestora la pronunțarea dispozitivului hotărârii, momentul notificării/comunicării dispozitivului hotărârii judecătorești participanților la proces, nu influențează data de când începe a curge termenul de 30 de zile de contestare a hotărârii judecătorești prin depunerea cererii de apel.

Legiuitorul prin instituirea termenelor procedurale a urmărit respectarea regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, care pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, iar pe de altă parte contracarează exercitarea cu rea-credință de către participanții la proces a drepturilor procedurale.

Din materialele dosarului rezultă că Judecătoria Bălți, sediul central la data de 08 noiembrie 2023 a expediat în adresa părților copia dispozitivului, astfel apelanta trebuia să facă uz de toate drepturile sale procedurale și să depună apelul în termen.

Conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Conform art. 56, alin. (3) din Codul de procedură civilă participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Buna-credință prezumă că partea este obligată la intervale rezonabile de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței și să respecte termenele prevăzute de lege.

În urma celor relatate Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind restituirea apelului declarat de către

Ludmila Tîltu din motivul depunerii acestuia în afara termenului legal, ori neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat în cauza Van Harn v. Germania (nr.7557/03 din 11 septembrie 2007) că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

Conjunctura relevată certifică faptul că, în speță, nu se profilează circumstanțe care ar justifica omiterea termenului procedural de declarare a apelului.

Sub acest aspect instanța de recurs notează că legiuitorul a instituit termen imperativ pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte. Deci, admiterea exercitării unei căi de atac în afara termenului legal ar constitui o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele, ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Totodată, prin recursul înaintat Ludmila Tîltu a solicitat repunerea apelului în termen, menționând că omiterea termenul se datorează unor motive justificative ce nu au depins de aceasta.

În conformitate cu prevederile art. 116, alin. (1) din Codul de procedură civilă persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Totodată, aliniatul 2 al aceleiași prevederi legale stipulează că cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen.

Prin urmare, competența în examinarea cererii cu privire la repunerea în termen a apelului o are instanța care urmează să examineze cererea de apel, la caz Curtea de Apel Bălți. Totodată, cererea de repunere în termen urma a fi înaintată concomitent cu înaintarea apelului sau cel puțin până la restituirea acestuia de către instanța de apel.

Astfel, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că Ludmila Tîltu nu a depus la instanța de apel cerere cu privire la repunerea apelului în termen, dar o asemenea cerere a înaintat-o Curții Supreme de Justiție, care nu este competentă să o examineze, or, prin prisma art. 116, alin. (1) din Codul de procedură civilă aceasta urmează a fi examinată de instanța judecătorească care efectuează actul de procedură.

Ținând cont de cele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este legală, iar argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Ludmila Tîltu.

Se menține încheierea din 29 ianuarie 2024 a Curții de Apel Bălți emisă în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea pe Acțiuni „CET-Nord” împotriva Ludmilei Tîltu, lui Viorel Tîltu și Vioricăi Tîltu privind încasarea datoriei pentru energia termică.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă